gemeente Rheden

Gewijzigd exemplaar d.d. 14 januari 2021

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
R. Haverkamp

begrotingsprogramma
3 Gebiedsontwikkeling

draagt bij aan Global Goal(s)
- 3 Goede gezondheid en Welzijn
- 11 Duurzame steden en gemeenschappen
- 16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten
- 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering
4 mei 2020

agendapunt
3

bijlage(n) ter inzage
1

rol raad
Ter besluitvorming

soort document
Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering
15 september 2020/
12 januari 2021

agendapunt

raadsvergadering
26 januari 2021

agendapunt

onderwerp
Procesdocument Omgevingswet.

INHOUD VOORSTEL
Het **Procesdocument** Omgevingswet vast te stellen als richtinggevend kader voor de lokale invoering van de Omgevingswet.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?
De Omgevingswet komt eraan. Met de wet wordt het stelsel van ruimtelijke regels voor het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving volledig herzien. In de College-agenda 2018-2022 staat dat wij ons op de komst van de wet voorbereiden, onder meer door een Plan van Aanpak voor de invoering te maken.

2 Wat is de aanleiding?
Eind 2019 is het Plan van Aanpak Invoering Omgevingswet vastgesteld. De aanpak in Rheden bestaat uit een viertal fases met verschillende projecten. Fase 1 gaat om het leren en experimenteren met het werken in de geest van de wet. De tweede fase draait om het bepalen van de uitgangspunten en ambities voor de lokale invoering.
Het bijgevoegde document vormt hiervan het eindresultaat. In fase 3 vindt de daadwerkelijke implementatie plaats. Deze fase heeft een lange tijdshorizon en stopt niet bij de inwerkingtreding van de wet. Diverse projecten kennen een doorlooptijd tot (ver) na dit moment. In fase 4 staat het monitoren en bijsturen centraal. Dit loopt als een continue, rode draad door de andere fases heen.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?
Op landelijk niveau bundelt het nieuwe stelsel 26 wetten en tientallen AMvB's en ministeriële regelingen tot 1 wet, 4 AMvB's en 1 omgevingsregeling. Op gemeentelijk niveau bestaat het huidige kader uit de structuurvisies voor de zeven dorpen, de omgevingsvisie voor het buitengebied, diverse sectorale visies en beleidsstukken, bestemmingsplannen en lokale regels.

4 Wat willen wij bereiken?

Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De wetgever heeft vier verbeterdoelen geformuleerd die wij ook op lokaal niveau onderschrijven:

- Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik.
- De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
- Een actieve en flexibele aanpak biedt overheden meer bestuurlijke afwegingsruimte.
- Besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving gaat sneller en beter.

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Bij de invoering van de Omgevingswet moet de gemeenteraad keuzes maken over hoe de instrumenten van de wet op lokaal niveau worden ingezet. Het **Procesdocument** beschrijft op hoofdlijnen de uitgangspunten en ambities voor de lokale invoering en geeft richting aan de manier waarop wij hier in de komende jaren mee aan de slag gaan. In het document gaat het nog niet over inhoudelijke doelen en ambities. Deze krijgen straks een plek in de verschillende instrumenten, zoals de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. In het **Procesdocument** gaat het vooral om de koers die wij willen varen met de veranderopgave van de wet.

6 Wat zijn de financiële consequenties?

Het invoeren van de Omgevingswet raakt veel plekken in de gemeentelijke organisatie en dat heeft financiële gevolgen. De invoering gaat gepaard met incidentele lasten, bijvoorbeeld voor het uitvoeren van projecten, trainen van medewerkers en omschakelen naar nieuwe werkwijzen, en structurele lasten, bijvoorbeeld voor het aansluiten op digitale voorzieningen. Op basis van een eerste raming aan de hand van het financieel dialoogmodel van de VNG en afgezet tegen gemeenten met een vergelijkbare omvang en ambitie, komen wij tot een totaal aan voorbereidingskosten van 1,1 miljoen euro. De op dit moment beschikbare middelen van ruim 200.000 euro zijn daarmee niet voldoende. In de komende periode scherpt het college deze raming aan en werkt de financiële gevolgen verder uit in een aanvullende notitie. Bij de Begroting 2021 komen wij hier bij uw raad op terug.

7 Wat zijn de risico's?

- De invoering van de Omgevingswet is een dynamisch proces en in nationaal, provinciaal en regionaal verband gebeurt er veel dat buiten onze directe invloedssfeer ligt. Dit kan gedurende de invoering leiden tot een bijstelling van de ambities, de middelen die ervoor nodig zijn en/of de organisatie van het programma.
- Voor de uitvoering van diverse projecten en activiteiten zijn aanvullende middelen nodig. Komt er geen of onvoldoende budget beschikbaar, dan komt de uitvoering sterk onder druk te staan en wordt het zelfs al een hele opgave om aan de minimale eisen voor invoering te voldoen.
- Een soepele invoering van de wet op lokaal niveau is niet mogelijk zonder de inzet van een groot aantal vakspecialisten. In enkele gevallen moet dit nog in de werkvoorraad van medewerkers worden ingepast. Dat vraagt wellicht om een nadere prioriteit-stelling binnen de organisatie.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

In 2019 is de gemeenteraad via een scholingsavond meegenomen in de hoofdlijnen van de wet, de nieuwe werkwijzen en wat dit betekent voor zijn rol. Vervolgens heeft de raad in juni 2019 besloten een raadswerkgroep in te stellen. Gedurende het jaar zijn de leden van de werkgroep enkele keren bij elkaar gekomen voor het formuleren van hun opdracht en voor een kennissessie rondom de kerninstrumenten van de wet. Begin 2020 is de voltallige raad in een interactieve workshop meer te weten gekomen over de instrumenten en zijn de positie en mogelijke rollen van de raad in spelvorm met elkaar verkend. Een en ander heeft een plek gekregen in het bijgevoegde **Procesdocument**, waarvan een concept in april 2020 met de werkgroep is besproken.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De gemeenteraad en andere stakeholders worden actief betrokken bij belangrijke, inhoudelijke keuzes in de diverse projecten en regelmatig geïnformeerd over het invoeringsproces. Bijvoorbeeld via de raadswerkgroep Omgevingswet, oriënterende en voorbereidende raadsvergaderingen en voortgangsmonitors. Als uitgangspunt voor externe communicatie en participatie geldt dat wij, bij alle projecten waar dat zinvol is, de samenleving en onze partners op tijd informeren en betrekken.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Ja, vier keer per jaar monitoren wij de voortgang van de invoering. Wij geven inzicht in lopende processen en projecten. Waar gaat het goed en liggen wij op koers? En waar is meer aandacht nodig van de gemeente of van onze partners? Aan de uitkomsten van de monitor worden concrete acties verbonden.

De Steeg, 4 mei 2020

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.